

Rapport

Datum: 10 juni 2005

Rapportnummer: 2005/171

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord de registratieset van de aanrijding waarbij hij op 9 november 2003 betrokken was niet correct hebben opgemaakt. Verzoeker klaagt er met name over dat:

- zijn lezing van de aanrijding niet in de registratieset is opgenomen;
- in de registratieset het volgende staat vermeld: "Hij had niet voortdurend zijn voertuig onder controle. (...) Toen betrokkene 2 net weer buiten de auto stond, met het kind op zijn arm, reed betrokkene 1 tegen het linkerachterportier. Betrokkene 1 heeft zich zodanig gedragen dat hierdoor gevaar op de weg werd veroorzaakt".

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker reed op 9 november 2003 in de ochtend met zijn auto op de openbare weg binnen de bebouwde kom te X. Daarbij raakte hij het openstaande linker achterportier van een voertuig, dat aan de rechterzijde van de weg stond geparkeerd. Bij deze aanrijding ontstond schade aan beide voertuigen. De schade aan verzoekers voertuig bevond zich aan de rechter spiegel en op het rechter voor- en achterportier. Aan het voorscherm was geen schade ontstaan.

De twee politieambtenaren M. en O. zijn ter plaatse gegaan en hebben gesproken met zowel verzoeker als met de heer G., eigenaar van het geparkeerde voertuig.

2. In de registratieset die zij naar aanleiding van de aanrijding hebben opgemaakt, staat vermeld dat verzoekers auto schade had opgelopen aan het rechter voor- en achterportier en dat bij de auto van G. schade was ontstaan aan het linker achterportier. Voorts staat ten aanzien van de aard van het ongeval het volgende vermeld:

"18. Beknopte duidelijke omschrijving van het ongeval

Betrokkene 1 (verzoeker; N.o.) reed over (...)plein, komende uit de richting (...)straat. Hij had niet voortdurend zijn voertuig onder controle. Betrokkene 2 (G; N.o.) had het linker achterportier geopend en was een kind van de achterbank aan het pakken. Toen betrokkene 2 net weer buiten de auto stond, met het kind op zijn arm, reed betrokkene 1 tegen het linker achterportier. Betrokkene 1 heeft zich zodanig gedragen dat hierdoor gevaar op de weg werd veroorzaakt. (art. 5 WV9)"

3. In de registratieset is een situatieschets opgenomen. Daarop staat schematisch afgebeeld dat verzoekers auto met de voorzijde de linker zijkant van de auto van

betrokkene G. had geraakt.

4. Verzoeker diende op 6 februari 2004 een klacht in bij de politie ten aanzien van hetgeen in de registratieset staat verwoord. Hij maakte er bezwaar tegen dat zijn lezing van de aanrijding niet in de registratieset staat vermeld. Volgens verzoeker zou hij geen openstaand autoportier hebben gezien en zou zijn snelheid niet 50, doch 35 kilometer per uur zijn geweest. Voorts klaagde verzoeker erover dat in de registratieset stond vermeld dat hij zijn auto niet voortdurend onder controle had en dat daarin voorts stond geschreven: "Toen betrokkene 2 net weer buiten de auto stond, met het kind op zijn arm, reed betrokkene 1 tegen het linkerachterportier. Betrokkene 1 heeft zich zodanig gedragen dat hierdoor gevaar op de weg werd veroorzaakt".

5. In een brief van 16 februari 2004, gericht aan de politie, merkte verzoeker nog eens op dat hij de in de registratieset opgenomen tekst niet objectief vond en dat hij daarin niet kan terugvinden dat hij heeft verklaard dat hij geen openstaande deur had gezien.

6. De korpsbeheerder ging bij brief van 4 maart 2004 in op verzoekers klachten. Deze deelde verzoeker mee dat de politie volgens geldende richtlijnen bij de afhandeling van verkeersongevallen gebruik maakt van een registratieset. In een daarvoor gereserveerde ruimte wordt daarbij een beknopte weergave van het ongeval gegeven. Van invloed op de invulling kunnen zijn de bevindingen van de verbalisant ter plaatse en de verklaringen van betrokkenen. Met betrekking tot de schuldvraag merkte de korpsbeheerder op dat verzoeker tegen het portier van een stilstaand voertuig was gereden. De korpsbeheerder was van mening dat de verbalisanten de registratieset zorgvuldig hadden ingevuld. Verzoeker was volgens haar niet onterecht als verdachte aangewezen.

I. Bevindingen

1. Verzoeker kon zich niet verenigen met de inhoud van bovenomschreven brief van de korpsbeheerder, en diende een klacht in bij de Nationale ombudsman.

In de eerste plaats klaagt hij erover dat de politie zijn lezing van de aanrijding niet in de registratieset heeft vermeld.

Voorts klaagt hij erover dat in de registratieset staat vermeld: "Hij had niet voortdurend zijn voertuig onder controle. (...) Toen betrokkene 2 net weer buiten de auto stond, met het kind op zijn arm, reed betrokkene 1 tegen het linkerachterportier. Betrokkene 1 heeft zich zodanig gedragen dat hierdoor gevaar op de weg werd veroorzaakt".

2. De korpsbeheerder reageerde op verzoekers klacht bij de Nationale ombudsman per brief van 22 juli 2004 als volgt. De betrokken ambtenaren hadden bij het ongeval beide betrokken partijen gehoord. Aan de hand van die bevindingen, de aangetroffen situatie en de geconstateerde schade hebben zij de registratieset opgemaakt. De verklaringen van betrokkenen vormden geen noodzaak om deze in het kort in de registratieset weer te

geven. De korpsbeheerder zag geen reden om het eerder ingenomen standpunt te herzien.

3. Betrokken ambtenaar O. legde op 10 augustus 2004 een telefonische verklaring af ten overstaan van een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman. Hij verklaarde dat hij op de plaats van de aanrijding met verzoeker had gesproken. Politieambtenaar M. sprak met de tegenpartij. In een notitieboekje had hij als verklaring van verzoeker opgenomen:

"Kwam van Grote Keten, gaande in de richting Petten. ± 30 km per uur, absoluut niet harder dan 40 km per uur. Ik heb niet gezien dat er een portier openstond. Ik ben tegen het portier gereden. Geen last van de zon."

Verder verklaarde O. dat de in de registratieset opgenomen zinnen "Hij had niet voortdurend zijn voertuig onder controle" en "Betrokkene 1 heeft zich zodanig gedragen dat hierdoor gevaar op de weg werd veroorzaakt" standaard teksten zijn die door de computer worden gegenereerd bij artikel 5 Wegenverkeerswet situaties (zie Achtergrond, onder 1).

4. Verzoeker reageerde als volgt op het standpunt van de korpsbeheerder en de verklaring van O.

Verzoeker had inderdaad tegen O. gezegd dat hij niet had gezien dat er een portier openstond. Hij heeft niet verklaard dat het portier openstond.

II. Beoordeling

5. Het vereiste van administratieve nauwkeurigheid houdt in dat bestuursorganen secuur werken.

6. Een registratieset is van belang voor de civielrechtelijke afwikkeling van een verkeersongeval (zie Achtergrond, onder 2). Om die reden behoren op dat formulier alle gegevens te worden vermeld die van belang zijn voor de vaststelling van de schuld aan de aanrijding. Het moet daarbij gaan om geconstateerde feiten. Eventuele conclusies moeten worden gebaseerd op vaststaande feiten of op de bijzondere wetenschap van degene die het formulier invult. Wanneer onvoldoende vast staat wie schuldig is aan de aanrijding, verdient het de aanbeveling dat in de registratieset de lezingen van elk der partijen - kort - worden weergegeven. Door op deze wijze te handelen, wordt vorm gegeven aan het vereiste van administratieve nauwkeurigheid. Het vereiste van administratieve nauwkeurigheid brengt tevens mee dat een bestuursorgaan formulieren waarheidsgetrouw dient in te vullen.

7. Volgens de korpsbeheerder was de situatie op de plaats van de aanrijding dermate duidelijk, dat de lezing van beide bij het ongeval betrokkenen niet vermeld behoefde te worden. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman is echter gebleken dat

verzoekers lezing afwijkt van hetgeen in de registratieset onder punt 18 staat vermeld. Verzoeker stelt immers dat hij niet heeft gezien dat het achterportier van de auto van G. was geopend. De onder punt 18 in de registratieset opgenomen gegevens zijn daarmee in ieder geval niet opgesteld aan de hand van bevindingen, verkregen uit verzoekers verklaring. Wel kan uit de tekst van hetgeen onder punt 18. staat vermeld worden afgeleid, dat de lezing van betrokkene G. daar is verwoord.

Dit laat de niet uit te sluiten mogelijkheid open dat het achterportier van de auto van G. pas (verder) werd geopend, op het moment dat verzoeker die auto reeds (ten dele) had gepasseerd. Zulks klemt temeer, nu de schade aan verzoekers auto pas ter hoogte van de rechter spiegel en het voorportier is ontstaan, en niet reeds bij het voorspatbord. Daarom had in de registratieset, behalve de lezing van G., ook de lezing van verzoeker dienen te worden vermeld. Nu dit niet is gebeurd, is in zoverre gehandeld in strijd met het vereiste van administratieve nauwkeurigheid. De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

8. Ten aanzien van de in de registratieset gebruikte bewoordingen ter omschrijving van de toedracht van het ongeval, geldt meer in het bijzonder het volgende. Onder punt 18. wordt de conclusie getrokken dat verzoeker zijn voertuig niet voortdurend onder controle had. Voorts wordt geconcludeerd dat verzoeker zich zodanig had gedragen, dat daardoor gevaar op de weg werd veroorzaakt. Volgens betrokken ambtenaar O. zou de aanrijding niet zijn ontstaan, indien verzoeker zijn voertuig onder controle had gehad. Nu echter reeds moet worden aangenomen dat de mogelijkheid bestaat dat het portier van de auto van de tegenpartij (verder) werd geopend op het moment dat verzoeker die auto reeds ten dele had gepasseerd, kan niet met stelligheid worden geconcludeerd en als vaststaand feit worden aangenomen dat verzoeker zijn voertuig niet voortdurend onder controle had en daarmee gevaar op de weg had veroorzaakt. De stelling van betrokken ambtenaar O. dat de aanrijding niet zou zijn ontstaan indien verzoeker zijn voertuig onder controle zou hebben gehad, is - nu deze geen rekening houdt met die mogelijkheid - eveneens niet juist.

Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden.

Nu in de registratieset reeds is omschreven dat verzoeker zijn voertuig niet voortdurend onder controle had en zich zodanig had gedragen dat gevaar op de weg was ontstaan, terwijl de feiten waarop die stelling is gebaseerd niet als vaststaand kunnen worden aangenomen en daarbij bovendien verzoekers lezing geen weerslag heeft gekregen in die registratieset, moet worden aangenomen dat de politie heeft gehandeld in strijd met bovengenoemd verbod. De onderzochte gedraging is ook op dat punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord, is gegrond ten aanzien van:

het ontbreken van verzoekers lezing van de aanrijding in de registratieset, wegens schending van het vereiste van administratieve nauwkeurigheid;

de wijze waarop de toedracht van het ongeval is weergegeven, wegens schending van het verbod van vooringenomenheid.

aanbeveling

In een registratieset dienen geconstateerde gegevens te worden weergegeven. Eventuele conclusies moeten worden gebaseerd op vaststaande feiten of op de bijzondere wetenschap van degene die het registratiesetformulier invult.

Nu in de registratieset verzoekers lezing van de aanrijding, welke lezing afwijkt van de lezing van de andere betrokkene, ontbreekt en voorts uit de feiten (de lezing van verzoeker en de andere betrokkene en de aard van de schade aan het voertuig van verzoeker) niet de conclusie kan worden getrokken dat verzoeker niet voortdurend zijn voertuig onder controle had en zich zodanig had gedragen dat daardoor gevaar op de weg werd veroorzaakt, wordt de beheerder van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord in overweging gegeven de registratieset in die zin aan te passen dat in rubriek 18. van de registratieset ("beknpte duidelijke omschrijving van het ongeval"), naast de lezing van betrokkene G., ook verzoekers lezing met betrekking tot de toedracht van het ongeval wordt vermeld. Tevens wordt de korpsbeheerder in overweging gegeven de volgende zinnen te schrappen: "Hij had niet voortdurend zijn voertuig onder controle" en "Betrokkene 1 heeft zich zodanig gedragen dat hierdoor gevaar op de weg werd veroorzaakt".

De korpsbeheerder deelde op 20 juli 2005 mee dat de aanbeveling zou worden opgevolgd. Op 26 augustus 2005 ontving de Nationale ombudsman een kopie van de gewijzigde registratieset.

Onderzoek

Op 22 april 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. te Amersfoort, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord (de burgemeester van Alkmaar), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Verder zijn de betrokken ambtenaren in de gelegenheid gesteld om op de klacht te reageren. Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen. De betrokken ambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 22 april 2004, met bijlagen over de interne klachtprocedure bij het regionale politiekorps Noord-Holland Noord;

Het volledige klachtdossier van de politie, ontvangen op 28 mei 2004, met daarin onder meer:

klaagschrift van 6 februari 2004, gericht aan de politie;

brief van verzoeker van 16 februari 2004, gericht aan de politie;

beslissing van 4 maart 2004 van de korpsbeheerder op de klacht;

de registratieset;

Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 20 juli 2004;

Standpunt van de korpsbeheerder van 22 juli 2004, ingekomen op 4 augustus 2004, met bijlagen, waaronder afschriften van op deze zaak betrekking hebbende rapportages, mutatierapporten en processen-verbaal;

Verklaring van betrokken ambtenaar O. van 10 augustus 2004;

Reactie van verzoeker van 10 oktober 2004.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Artikel 5 Wegenverkeerswet 1994

"Het is een ieder verboden zich zodanig te gedragen dat gevaar op de weg wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt gehinderd of kan worden gehinderd."

2. Aanwijzing verkeersongevallen 31 oktober 2001

Ingevolge de Aanwijzing verkeersongevallen van 31 oktober 2001, in werking getreden op 1 januari 2002 (Stcrt. 2001, 243) en geldig tot 1 januari 2006, zendt de politie zowel van verkeersongevallen waarvan proces-verbaal zal worden opgemaakt als van verkeersongevallen die alleen geregistreerd worden, een registratieformulier aan de Stichting Processen Verbaal.

Bij verkeersongevallen waarbij meer dan licht letsel of meer dan lichte schade is veroorzaakt, dient een registratieformulier te worden opgemaakt. In een aantal in de Aanwijzing verkeersongevallen omschreven gevallen dient tevens proces-verbaal te worden opgemaakt. Indien slechts een registratieformulier - en dus geen proces-verbaal - wordt opgemaakt, dient dit op het registratieformulier te worden aangegeven.

In de gevallen waarin slechts een registratieformulier wordt opgemaakt, is het onderzoek door de politie naar het ongeval niet uitgebreid, omdat de afwikkeling van het ongeval in de regel civielrechtelijk, via de verzekeringsmaatschappijen van betrokkenen, plaatsvindt. Zo wordt in die gevallen geen diepgaand onderzoek naar zogenaamde stille getuigen (krassporen op het wegdek, rem-, schuif- of slipsporen, glasscherven, lakschilfers etc.) gedaan.

Op het registratieformulier is een beperkte ruimte beschikbaar voor een situatieschets. In de regel wordt op die plaats een schets gemaakt, waaruit de plaats van het ongeval, de verkeerssituatie en de richting van de voertuigen blijkt. Er worden voor zo'n schets in het algemeen geen metingen verricht.